

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Η ΟΡΔΙΝΑΝΤΖΑ ΤΟΥ ΕΝΤΟΥ

(Συνέχεια εκ του προηγουμένου)

B

— Ο ύ ο γ α ν ο υ μ α τ ή ς δ ε ς , μάτια μου !
— Άκουξ έχει οργανωτής τού Έλληνικού στρατού και να τρώη τή σέγγα του με ... τσάι !...

— Ούργανωματής, μάτια μου!

Τό είδε αυτό ο Μάνθος ο Άμαραντος και δέν πίστευε στά μάτια του. Ρέγγα δόλοκληρη, σσστή, χαρμίζουσα σάν μαλαμακαπισημένη. Έπειτοβόλισε ή κάμαρα από τή μωφοδιά της. Μισή διαδούλα φρεσιάντο, ο Άμαραντος, θά φορούσε μ' αυτή άπενυστί !...

Κι' αυτός ο Φραντσέζος στρατηγός, με πλάκα τά γάλονα, τήν άλειψε βούτυρο και τήν έπιε με τσάι σάν να ήτανε συναχομείως !...

— Μεζές, μωρέ παιδιά, πού χάθηκε !
Και τρώδης, χαμηλοβλέποντας, με σκυμμένο τό κεφάλι και τή σκέψη του βαροιά, μέσα από τίς πιερίδες πού, σάν άχτένοστες, έγέγανε άπάνω του, σάν ναΐθελαν να τον δοίκε και να τού μιλήσουν...
— Μωρέ ανόηστοι πού μιά έφερε κι' αυτός ού Βιζνέλους !... μοιρομυόβει...

Κείνο τό τσάι, πάλι, μέσα στο κεφάλι του έγύριζε. Στο αναμμένο από τή στενοχωρία του και τούς συλλογισμούς κεφάλι, πού έθραζε κι' εκάτινσε σάν σαμποβάρι.

Τσάι τό γίωμα, τσάι τό πρωί, τσάι κάθε βράδυ κι' απόγιομα.
— Νοσοκομείο τό καταντήσανε και μέσα, μ' αυτό τό επώς τό λένε τό μάλαχτικό !

— Άρχοισε ένα ποτηρί άπ' αυτό να πιή ο Μάνθος ο Άμαραντος για ν' άρρωστίση είνεπιετροπτεϊδ.

— Γλικάνισα κι χαμομήλια τ' διαβόλου ! Έλεγε.

Κι' έπειτα, σκεπτόμενος βαθύτερα, πρόσθετε :
— Στρατηγός ή... λεχώνα είν' αυτός ο Έντου !...

***

Έπειτα θυμήθηκε κι' ένα άλλο.
Νερό ουτέ ο Γκιγιώμης, ουτέ ο στρατηγός έπιναν ποτέ !

— Νισάα τ' Ουού ! Κατάλαβις ;
Θυμήθηκε ότι τήν πρώτη μέρα, πού ή δίψα του εκαρχάνισσε τό λαμό, ζήτησε νερό να πιη, και νερό εκεί μέσα δέν υπήρχε. Άνεξέροη στον Γκιγιώμ, κι' αυτός τού έφερε ζεστό νερό, νομίζοντας πως θέλει να πλυθή.

— Μιστήρι μου. Κίριε !... φώναζε ο Άμάραντος.

— Ο Γάλλος στρατιώτης τον κίταζε άνωθεν.
— Ούρέ νερό ! Θά φέρω νερό ;
— Ο Γκιγιώμ τού έφερε μισό ποτηρι, κίταζοντας με περιέργεια τι θά τό κάμη.

— ΕΑΥ (δ), τού έπτε.
— Όξου κι Ξηρό ! Ούρέ φέρι νερό κι χαθήκαμ !...
— Ο Γκιγιώμ τού έβαλε ακόμα ένα δάχτυλο.

— Ούρέ, σά λισσοσιμένους τού φουβάσι του νερό ! τού φώναζε.
Και σταυροκοπούμενος ο δισταγής Άμαραντος, ψιθύρισε, μη δυνάμενος τήν τόση ταλαιπωρία να ξεγήρησι :

— Κουτόφραγκο τ' διαβόλου !... Τ' άγγέλου τους νερό δέν δίνουν !

***

Στό δρόμο πού βάδιζε τώρα ο Άμαραντος, περιπατήτριες και περιπατητάι έπέραναν. Κοιμής κυρίες και κύριοι άτσόκιστοι. Παραμάνεις χονδρές και στοργγγυλές κλυδούσαν, σάν πουμπουκιά, τά καρτοτάκια με τά μικρά τους. Δοίλες φρέσκιες, καθαρές και Ξάστερες, με κόκκινα τά μάγουλα σόσαν να στάζαν αμα, εκελαϊδούσανε χαρούμενα, περνώοντας. Λουλουδία άνθίζαν στις πρασιές και σάν μεγάλη πεταούδα ο Μερακλής έδω κι' εκεί περιεφέρετο.

— Επέρασαν ο Άμαραντος, χωρίς να ιδή ουτέ τή Μαρουλιά, ουτέ να χαιρετήση τήν Κρουστάλω, πού ήτανε χοντρή και ψηλή κι' ευόφστη ή σάν τάπια

— Μωρέ παιδιά, μωρέ αδέρφια !

— Μωρέ παιδιά, μωρέ αδέρφια !

με τρομπόνα !... Χλωμός, αδύνατος και παραμελημένος τώρα, με τή φουόντα κρημασμένη εμπρός και κινουμένη σάν αλογονορά, σερόταν στο άδριο αυτός, πού πατούσε άλλοτε κι' έτρωζε ο τάπος !...
Οι κύκλοι των δουλικών και των τροφών έθροβήθησαν.

— Τι να έπαθε ο Μάνθος, ο λεβέντης, τό χάριμα των υπηρετριών και τό καμάρι τής στρατόνας ;

— Ούρη Κατιρίνα, τι να έπαθ' ού Άμαραντος ;
— Μας κάνει τον μεγάλο ! Έπασε με τον στρατηγό γεννά !
Και τότε όλες θυμήθηκαν κάτι τι, για να τον πούνε.

— Άλλη πώς τον εϊδε ού «Σκαίτινγκ - Ρίνγκ» να «επαινήρη» κι' άλλες πός, σάν «φιρτυ - φτόξ» τώ ο κι' αυτός, ανακαίνονται με μεγαλοκράδες !...

— Βέβαια !... Εμάστε πρώτογες εμεις, πού να μās καταδεχτούν τά μούτρα του !...

— Μμμμ ! Τό «μόφορο» του !...
— Άλλη έλεγε πός ο Φράγκος «τόν πήρε στο λαμό του. Μισσώνω ντιλ τον εκάμε», κι' άλλη πώς είνε «Μαλλιαρός».

— Όλες σταυροκοπήθηκαν προ τής φρικτής άποκαλήφουσε κι' όλες έσπεισαν να τον αποδοκιμάσουν.

— Μπα, Χριστός και Παναγιά μας ! «Δαμιόνον συνεργεί» !...
***

Άδιάφορος προς όλα αυτά ο Μάνθος, έπενούσις διεψινόμενος στον Μερακλή.

Μιά θάλασσα άηδής τσαγιού τον έκινιγε. τού εκανε τό κεφάλι να δουίξη, σάν τροκωμίες μέσα να έγίνοντο και όλα γυρο, λουλουδία, παραμάνεις κι' άνθρωποι τού φάνονταν σάν έγχοφί, πού τον κινιγάνε...

— Ο Βράχος τής Άκροπόλεως τού φανότανε κόκκινος σάν μπαφτέκα αιμοστάζον ! Σάν κοκορέτσια, ροδιζόντα, στού ήλιου τό βασιλέμμα, δοφόντο οι στύλοι τού Όλυμπίου Διός μπροστά του, σόσαν άμειλικτοι, άνηλεείς και αδυνάτητοι βασανιστάι !

Και σάν από φρέσκο βούτυρο με άσηρη λάχουρι «παρ ! αναγοίλες, βούτυρο με λάχαρι !» ο άνδριάντας τού Βαρβάκη στεκότανε εκεί μπροστά στο Ζάππειο, και σάν απέραντη, θαρρείς, σουπέρα, έτοιμη τήν άνοστη των Φράγκων σούλα να δεχτή, εφάνταζε τό Στάδιο, τό

Στάδιο τό λευκό σάν νάτανε σκυλιμένο από χλωρο τυφί, τό Στάδιο πού ήτανε σάν πιάτο με γιαουρή !...

Και όλα τά έμψιγχα και άψιχα εκάνο τον ερρίχνοντο και σάν κωζός βραχνάς τον βράιναμ, και νίχιμα άόρατα και άόρατες πού δέν κινουόντουσαν, τό δόλο του στομάχι ετραβούσαν και τό ξεσχίζαν.

— Άλάλιστα ού μαιφους !...
***

Θυμήθηκε και πάλι τι κακό έγινε στο σπίτι του στρατηγού, όταν λίγο τυράκι ζήτησε να ψήση. Οι Γάλλοι εκεί μέσα οβλοίαξαν, σάν να βαλε φωτιά στο σπίτι.

— Παναγιά μου, τι εκίνα !... Συλλογίζοταν ο φτωχός, μη δυνάμενος να ξεγήρησι τίς διαμαρτιές τους.
— Άνοιξαν τά παράθνα να φύγη ή μωφοδιά και ράντισαν τίς κάμαρες όλες με κολώνα.

— Τόσο κακό είνε λοιπόν να ψήση κανένας στη φωτιά τυφί και να τό φάη με σκόρδο και τυριάτα !... Έτσι λοιπόν, με τέτοιες ιδέες, θά οργανώση τό στρατό ο Φράγκος ;

Κι' έσπευσε άμέσως ο Μάνθος, «ότερ' άπ' α τ ο» πού έπαθε, να εϊδοποίηση τούς στρατιώτας του :

— Μουρέ παιδιά ! Μουρέ «χοιρομυόβει», μη ψήσεται τυφί, γιατί αλλοιμονό σας !

— Τι λές, ούρ' Μάνθος ;
— Τού άπαγο υφείει ού Γανουματ ής !

Και άλλοτε τον εϊδανε να κάνη πατινάξ

Και άλλοτε τον εϊδανε να κάνη πατινάξ

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΜΑΡΤΙΕΣ

ΟΙ ΤΕΧΝΗΤΟΙ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΙ

(Από το περίφημο βιβλίο του Ιατρού ΔΟΓΚΡ, διευθυντού της ειδικής κλινικής της 'Αστυνομίας Παρισίων)

Τά συναισθήματα που προκαλεί τό χαοσί. Εύτυχία, χαρά, μακαριότης. Ή καταστροφή τής δελήσεως. Ή απόλεια τής συνειδήσεως του χρένου. Γιατροί που γίνονται χαιοσπόται για ν' πειραματισθούν. Ή τρομερές ιδέες τών χαιοσποτών. Άνθρωποι που νομίζουν πως έχουν... πεθάνει!... Ή υπερρρηρία τών ιδεών. Ή εξαιρετική εύαισθησία τής άκοής. Τό πειραμα τού φυσιολόγου Λάνζ κ.τ.λ. κ.τ.λ.

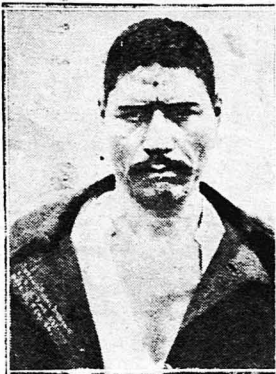
μέθι του χαοσί άρχίζει μ' ένα μεγάλο έρεθισμό και καταλήγει σε μιά βαρυντική κατάθλιψη. Όσοσο, τ' αποτελέσματα τής μέθης αιτίας ποκίλουν άνάλογοι τής δόσεως του ναρκωτικού, τής άντοχής του όργανισμού του χαιοσποτού και τής ψυχικής του καταστάσεως.

Τό πρώτο που νοιώθει κανείς στην άρχή τής χρισέως του χαοσί, είνε μιά συναισθησις εύνυχιας φουικής και ήθικής, μιάς εσωτερικής χαράς και μακαριότητος, τής όποιας του κάκου προσπαθεί να βρή τήν άσφομή. Νοιώθει κανείς τόν έαυμόν του εύτυχισμένο, τό λέει και τό διακηρύσσει στους άλλους μ' έν-

θουσιασμό και ζητεί να τό εκηρσάη με κάθε τρόπο. Μά άν τόν ρωτήση κανείς τί είδους εύτυχία αισθάνεται, αυτό του είνε άδύνατον να τό καθορίση.

Τό δεύτερο φαινόμενο που επακολουθεί μετά τήν άκαθόριστη αυτή εύτυχία, είνε ό έρεθισμός και ή βαθμιαία κατάπτωσης τών δυνάμεων, τής όποις διαδύομαι για να χρησιμοποιήση τής σκεψής μας όπως μιά άρσένη. Ή δελήσις του άνθρώπου κλπεται υπό τήν επίδραση του χαοσί, ή μνήμη και ή φαντασία κρημαρχούν μέσα στον ένγκέφαλο, τά πράγματα που τόν περιστοιχίζουν του φαίνονται πεία άδιόφορα και ξένα και παραδίδεται δλόκληρες στά πράγματα του παρελθόντος και του μέλλοντος... με άλλους λόγους κομμάτια βλέποντας όνειρα. Γι' αυτό τό λόγο οι τριηλίοι Ανταοίτες προσπαθούν να δημιοργούν τά όνειρα αυτά όσον τό δυνατόν ήδονικώτερα, και καντίζουν τό χαοσί στο βήθος του χαρεμού των, περιστοιχισμένοι από τής γυναικείας τους, υπό τή γοητεία τής μουικής και του χορού. Έτσι μεταφέρονται, πριν άκόμη πεθάνουν, στον Παράδεισο, που ό Προφήτης τους πεί: έχει έτοιμο για τήν άλλη ζωή.

Ή τρίτη κατάσταση, στην όοια περιπίπτει ό χαιοσπότης, είνε ή απόλεια τής συνειδήσεως του χρένου και του φαίνετα. Ό χαοός του φαίνετα στην άρχή έξαιρετικά μακαρός. Έπειτα τό λεπτά μεταβάλλονται γι' αυτό ό όφες και ή όφες σε ήμέρες. Τέλος χάνει κάθε άκριβή αντίληψη του χρόνου και, μέσ' στο μυαλό του, τό

Φρενοπαθής χαιοσπότης

Τό πράγμα διεδόθη άμέσως στο λόγο. — Όυτε μιάδρες, ουδέ Μάνθου, ουτε γλυκάδι, ουτε κοικοφρέτα ; ωμοτώσους α' εΐχοναι.

— Τίποτα! Πατάτες κι καρότα κι σέλινα κι πράσα θα τά βρούζοιμ να πίνουμ του ζουμί τους! — Σάν τά γουρούνια, ουδ' Άμάραντος!

Αιτή λοιπόν είνε ή προκομένη ή άνορθώσις, κ' ατική όργανώσις τής χώρας; Γι' αυτό ό στρατός επαναστάτησε, για νάρθη ένας Φοράγκος-Αελέγκος' έχει πέρα να τους τείνη πράσα και σέλινα νερόφρατα, σάν να ήσαν κλαπατασιαμένες προβατίνες;

Γι' αυτό αλλάζανε άκόμη και τό χρώμα του φρεσού, τό κόκκινο, που θυμίζει Λαμτρή, και τό κάνανε κτρινοκό σαν φάβα!...

Γι' αυτό γράφαν όλοι στα χωριά τους:

«Νά ψηφίσητε τόν Βιζινέ-λ ο υ τ' και τόν Ήφραμ κ' π' α ν ί σ χ υ ρ ο Π ρ ο φ η τ η υ ρ ο γ ο ρ»

Ό δόλιος ό Άμάραντος και τόν κομπάρσο του άκομή, που είχε κάλλη όδραφήν, τόν μαύρισε χάρην τής άνορθώσεως.

— Νίκους Μπουλονγούρης, του ελεπν ό σφαιρωδότης, ό κομπάρσος σου. Κάλλη όδραφήν. Έπί από ό ρ φ ά ν ι α Ξ έ ρ ε ι ς !

Και όμως ό Άμάραντος τόν μαύρισε.

Και τώρα τους Ήφραμ ένα Φοράγκο για να τους πεθάνη!...

Ά! Όλα κ' δια, αυτό δεν ίσοφερεται!... (Έπειτα συνέχεται).

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

παρελθόν με τό παρόν γίνοντ' ένα. Τότε εμφανίζεται και μιά έξαιρετική υπερευαισθησία τής άκοής. Ή μουική επενεργεί με τόν πύξυνο τρόπο στον χαιοσπότη. Ή πό απλή μουική, οι κραδασμοί μόνο των χορδών μιάς άρπας ή μιάς κιάρας, τόν γοητεύουν μέχρι τρέλλας και τόν βυθίζουν σε μιά κατάστασι γλυκειάς μελαγχολίας. Ό ήθικός αυτός κλονισμός μεταδίδεται και στον όργανισμό, τά νεύρα έρεθίζονται και ό χαιοσποτός. Έστο και άν δεν ξέρει χορό, σπώνεται πολλές φορές και χορεύει.

Διάφορες έμμονες ιδέες τών κρινοίων συγχρόνως, ιδέες φοητές, τρομερές και τρέλλες. Ό διάσημος γιατρός Μορά ντε Τουρ κάποτε πεί με τό συνάδελφό του Ψιπτε Ρίος κάντιζαν χαοσί, για έπιστημολογικούς λόγους, καθηγορούσε τό φίλο του ότι τόν είχε δηλητηριάσει κ' έπειτα πίστευε πως ήταν νεκρός και ότι επόκειτο να τόν ένταφίσουν. Μια άλλη φορά πάλι, ένας νέος, υπό τήν επίδραση του χαοσί, νόμιζε πως είχε πεθάνει. Τότε ένας φίλος του κρέμασε στον τσίχο ένα προσέφαλο και δείχνοντάς του το, του ελεπ: — Έσύ είσαι κρημασμένος εκεί... Έχεις πεθάνει πεία...

— Τό Ήφρο, απάντησε ό δυστυχισμένος χαιοσποτής. Είνε φοητό όμος που πέθανα μ' αυτόν τόν τρόπο και τόσο νέος.

Ύστερ' άπ' ό'ν, αυτά, πανικός άρχίζει να κρηεύη τόν χαιοσπότη με τό παρκομό. Ό γιατρός Μορά ντε Τουρ, που τόν αναφέρουμε παραπάνω, κάποτε, που είχε καντίσει χαοσί, άκουσε Ήφαρνα να χτυπιόη ή κωμάνες μιάς εκολησίας. Άμέσως, τέτοιος τρόμος τόν κατέλαβε, ώστε δέλανε να φύγη, να τρέξη, να πηδήξη από τό παράθυρο... Ή άρχαιές πανωλιές που ήσαν κρημασμένες στον τσίχο τόν έτρομαξαν και οι φίλοι του του φαίνόντουσαν για έχθροί.

Τό τελευταίο φαινόμενο τής χαιοσικής μέθης είνε ή όρθαματάτες και ή παρωσθήσις. Έτσι πολλοί χαιοσποται νομίζουν ότι μεταμορφώνονται σε διάφορα ζώα, σε άντικειμενα...

Όι' αυτά τά ψυχολογικά χαρακτηριστικά τής έδελήσεως του χαοσί συνοδεύονται και από διάφορα όργανικά φαινόμενα, όπως είνε ή πίεσις των κρημαρών, ή μεταβολή τής κανονικότητος τών αναπνοών, ή νεφρική άνησυχία, ή έπαταγήσις των πάλμων, ή βαρύτερη τών ποδιών και τών χεριών, που προέρχεται από ψύξι των άκρων.

Καθ' όλη τή διάφοκη τής μέθης, μιά παράδοξη ευδημία καταλαμβάνει τό χαιοσπότη. Μπορεί, άκούγοντας μιά λέξη χωρίς σημασία, να ξεσπάση σε σφαιρωδικά γέλια άκράτητα και παρωταταμένα, που του φαίνονται άτελειωτα. Συγχρόνως παρουσιάζεται και τό φαινόμενο τής άστεροφρίας τών ιδεών. Ή ιδέες φαίνονται τότε πως διαδέχονται ή μιά τήν άλλη με καταπληκτική ταχύτητα και χωρίς καμιά συνοχή. Ή συγνήσεις γίνονται έξαιρετικά έντονες και παράδοξες. Τά πο άλλά πράγματα παρουσιάζονται δοματικώτατα στα μάτια του χαιοσποτού, ό όποιος παίρνει τραγικές εκφράσεις όταν θέλει ν' άναγγείλη ότι ή όρα είνε κρημομένη ή ότι φουάει άέρας!

Ό έρεθισμός αυτός τών συναισθημάτων συνοδεύεται, όπως και στην ύστερία, από τήν έλλειψη κάθε μέλωσεως. Έτσι, ό χαιοσωμένος ουτε τά λόγια του μπορεί να συγρητάση, ουτε τις κινήσεις του.

***

Ό διάσημος φυσιολόγος και ψυχολόγος Ν. Λάνζ, ό όποιος για να μελετήση τήν επίδραση του χαοσί έκανε διάφορα πειράματα στον ίδιο τόν έαυτό του, αναφέρει όσα, άφού έληξε 30 έκατοστογράμμα χαοσί, ύστερ' από δέκα λεπτά έννοωσε μιά περίεργη κατάσταση φυσικής και ψυχικής μακαριότητος. Τού φαίνονταν πως ή φυσικώς του δυνάμεις είχαν γίνει νερόσιες. Έν τούτοις του ήταν πολύ δδνηγό νό κνήμη μιά κίνησι προς μιά καθορισμένη διεύθυνση ή να συγρητοφήση τήν προσοχή του σ' ένα όρισμένο άντικείμενο.

Χαιοσπότης πάσχων από μελαγχολία

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ή συνέχεται.